

الاسطورة والرمز في اشعار پروين اعتصامى

الاسطورة والرمز في اشعار پروين اعتصامى

استاذ مساعد دكتور : محمد مصلح مهدي صالح

وزارة التعليم العالي والبحث العلمي

دائرة البحث والتطوير

البريد الإلكتروني Email : miraqmd78@gmail.com

الكلمات المفتاحية: الشعر ، الاسطورة ، الرمز ، الثقافي ، الدراسة ، الشعر الجديد.

كيفية اقتباس البحث

صالح ، محمد مصلح مهدي ، الاسطورة والرمز في اشعار پروين اعتصامى، مجلة مركز بابل للدراسات الانسانية، ٢٠٢١، المجلد: ١١، العدد: ٢ .

هذا البحث من نوع الوصول المفتوح مرخص بموجب رخصة المشاع الإبداعي لحقوق التأليف والنشر (Creative Commons Attribution) تتيح فقط للآخرين تحميل البحث ومشاركته مع الآخرين بشرط نسب العمل الأصلي للمؤلف، ودون القيام بأي تعديل أو استخدامه لأغراض تجارية.

Registered في مسجلة في
ROAD

Indexed في مفهرسة في
IASJ

The legend And the symbol In notice Parvin Etesami

Assistant Professor Doctor
Muhammad Musleh Mahdi Saleh

Ministry of Higher Education and Scientific Research and Development
Department

Keywords : Poetry, Myth, Mystery, cultural, study, new poetry.

How To Cite This Article

Saleh, Muhammad Musleh Mahdi, the legend And the symbol In notice Parvin Etesami, Journal Of Babylon Center For Humanities Studies, Year :2021, Volume:11, Issue 2.

This is an open access article under the CC BY-NC-ND license
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

[This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Summary:

Myth, with its technical capabilities and vast data, is able to give poetry unlimited interpretive power.

Myth is a symbolic image of the phenomenon of nature with a tangible and visible language to diversify his theories and give his works an imaginary and dramatic color, As if the poet is looking for a new tool to explain his thoughts and ideas in this way.

Since the famous kings, heroes and legendary legends have excellent qualities such as strength, self-sacrifice, loyalty, love and agility, The poetess took her into consideration. Bruin tried to use myths, using characters and indirectly conveying her poetic message to the audience.

All this led to the depth of his poetic experience, which led to the production of a great literary heritage that enriched the Persian Library in him.

خلاصة :

من خلال هذا البحث حاولنا أن نسلط الضوء على أواحد من اهم الشعراء الإيرانيين المعاصرين اللذين استطاعوا بناء اسلوب جديد من الشعر وتأسيس منهج خاص له ، عمل بمقدوره على نقله نوعيه للشعر الإيراني المعاصر و نشره في المحافل العالمية . الأسطورة ، بإمكانياتها التقنية وبياناتها الواسعة ، قادرة على إعطاء الشعر قوة تفسيرية غير محدودة.

الأسطورة هي صورة رمزية لظاهرة الطبيعة بلغة ملموسة ومرئية لتتويع نظرياته وإعطاء أعماله لونًا خياليًا ودرامياً ، وكأن الشاعر يبحث عن أداة جديدة لشرح أفكاره وأفكاره بهذا الشكل . نظرًا لأن الملوك والأبطال والأساطير البطولية الشهيرة لديهم صفات ممتازة مثل القوة والتضحية بالنفس والولاء والحب وخفة الحركة ، فقد أخذها الشاعرة في الاعتبار . وحاولت بروين استخدام الأساطير ، واستخدام الشخصيات ونقلت رسالتها الشعرية بشكل غير مباشر للجمهور . وكل هذا أدى الى عمق تجربتها الشعرية التي أدت الى إنتاج تراث أدبي كبير أثرت المكتبة الفارسية فيه .

اسطوره و رمز در شعر پروين اعتصامي

نگارش

استاديار دكتور: محمد مصلح مهدي صالح

وزارت آموزش عالی و پژوهش علمی

اداره تحقيق و توسعه

چکیده

از طریق این تحقیق تلاش کردیم نگاهی به مهمترین شاعر عصر معاصر ایران بیاندازیم که توانست نوع جدیدی از شعر را بنا و روش خاصی برای آن ابداع کند، همچنين با توانایی بالای خود در شاعری توانست یک جهش بزرگ در شعر معاصر ایران ایجاد کند . اسطوره با امکانات فنی و داده های گسترده قادر است توانایی تعبیری نا محدود به شعر ببخشد . اسطوره تصویر نمادین پدید های طبیعت به زبانی محسوس و قابل رؤیت است اسطوره در شعر پروین به شاعر پاری رسانده تاروشهای خویش را تنوع دهد و به آثار خویش رنگی داستانی

ونمایشی بخشد گویی شاعر در پی یافتن ابزاری جدید بوده تا افکار و اندیشه های خود را در آن قالب تبیین کنند .

از آنجاکه پادشاهان و پهلوانان و قهرمانان نامدار اسطوره ای از خصلتهای ممتازی چون قدرت ، ایثار ، وفاداری ، عشق ، چالاکي برخوردارند توجه شاعر قرار گرفته اند پروین با بهره داری از اساطیر کوشیده است تا شخصیتها را به کار گیرد و سر انجام پیام سراینده خود را غیر مستقیم به مخاطب منتقل سازد. همه این مسائل باعث شد که تجربه شعری پروین کتابخانه ادبیات فارسی را غنی تر کند و میراث ادبی بزرگی پس از وی برجای بماند.

کلید واژگان :

شعر ، اسطوره ، رمز ، فرهنگی ، بررسی ، شعر جدید

مقدمه

آنچه پیش روی دارید نوشته ای است که به "زندگی" ، "شعر" ، "شعور" و در یک کلام "شخص" و در "شخصیت" پروین اعتصامی اختصاص دارد.

شعر پروین از برجسته ترین نمونه های شعر تعلیمی معاصر است و در ادب پارسی هیچ زنی شهرت و شناختگی پروین رانیافته است.

شعر پروین به لحاظ ساخت و صورت در اوج کمال هنری قرار دارد و از استحکام و استواری کم نظیر برخوردار است او گاه با بهره گیری از رمز یا بیان کردن اساطیر و گاه با کلامی خشک به نقد جامعه عصر خویش دست می زند اما نوع اعتراض پروین هنرمندانه و آرام است نه فریاد گرانه و خشم آلود و نگارنده تصمیم گرفت که با ارج نهادن به آثار ادبی افسانه ای در شعر این شاعر را انجام دهد و در حقیقت آغازی برای شناخته شدن جنبه های مختلف شعر های رمز و اسطوره ای شاعر فرهیخته و پراوازه ای ایران زمین پروین اعتصامی باشد.

نخستین بار زندگینامه پروین را تعریف کردیم و بعد از آن انواع اساطیری که در اشعار او بکار برده بیان کردیم مانند اساطیر پهلوانان و پادشاهان و جانوران و

هدف ما از نوشتن این مقاله است که نقش اساسی پروین را در ادبیات معاصر ایران مورد بحث قرار دهیم.

و پس از بررسی و تحلیل اشعار اسطوره و رمزوی معلوم کنیم که این شاعر در زمان زندگی بسیار باشاهت بوده و توانسته است که نابسامانی های جامعه و تبعیضات جنسی و نژادی و بی عدالتی های جامعه را در قالب مبانی اخلاقی است بیشتر شناخته شود.

تصميم گرفتیم که این مقاله را برا اساس بخش های تحلیل کنیم

نگاهی تاریخ معاصر ایران

زندگی نامه پروین اعتصامی

ویژگیهای اشعار پروین اعتصامی

اسطوره های شعر پروین

خلاصه دراین مقدمه اهمیت کارهمنان معرفی پروین باتوجه به خصوصیات شعری اوست توضیح داده شده است.

هدف نگارنده ارائه ی يك منبع جدید برای علاقمندان به شعرو ادب فارسی بوده که امیدوار است این هدف را عملی ساخته باشد.

نگاهی به شعر معاصر ایران

شعر معاصر برمجموعه اشعاری که درنیم قرن اخیر خارج از اسلوب متقدمان سروده شده است اطلاق می شود .

تحول شعر فارسی از نظر محتوا وموضوع پیش از مشروطیت و همراه آن روی داد که نتیجه دگرگونی روح اجتماع بود در قلمرو مضمون محدود نماند وشاعران پیش از مشروطیت در جستجوی قالبهای تازه برآمدند.

درسال ۱۳۱۸ ش. نیمایوشیخ در مجله ای موسیقی به نشر شعر هایی پرداخت که در آنها علاوه برتازگی در بیان وتشبیهات واستعارات موازین عروضی شعر پارسی به شیوه ای قدیم رعایت نشده بود او صور قالبی وکلیشه ای وتکراری راهامی کند وبه جای آن به صور عینی وطبیعی دست می یابد .

نیمای معتقد است وزن یکنواخت درطول شعر نمی تواند طبیعی باشد این نوع شعرا اصطلاحاً (شعرآ زاد) وگاهی شعر نیمایی من گویند نوع دیگر از شاخه ای تحول شعر فارسی که در آن وزن مطلقا رعایت نمی شود بلکه بیشتر کوششی درانتخاب کلمه وتوجه به تخیل واندیشه است تاچندی قبل دنبال می شد که به عنوان "شعر سپید" از آن نام می بردند.

یکی دیگر از بدیع ترین ودلاویز ترین شکوفه های ادب فارسی و یکی از منادیان محبت ومردمی وتقوی در عصر حاضر پروین اعتصامی است.

((آنچه تا امروز درباره ای پروین نوشته اند، اغلب روش سنتی تذکره نویسی رادارند اما پروین شعر امروز ودیروز است))^(۱).

الاسطورة والرمز في اشعار پروين اعتصامي

لذا استفادة از مفاهیم اساطیری در میان شعرای معاصر پارسی کاربرد فراوانی دارد و در موارد بسیاری منبع الهام شاعر بوده اند گرچه اسطوره ها خاست گاهی باستانی دارند اما به افکار و اندیشه های شاعر معاصر گستره ای ژرف می بخشند و شاعر نیز با پردازش جدید می کوشد تا رنگ زمان و مکان خود را بر آنها فروریزد این پژوهش به تبیین جهان شناسی اساطیری پروین می پردازد و به سبب گستردگی موضوع از آن میان تنها به بررسی تاریخ اساطیری پادشاهان و پهلوانان و رمزهای حیوانات و نحوه ای کاربرد آنها در سرود های پروین اعتصامی بسنده می کند

زندگی پروین اعتصامی

((پروین اعتصامی در ۲۵ اسفند ۱۳۸۵ هـ ش در تبریز متولد شد))^(۲)
((دخت مرحوم یوسف اعتصامی در تبریز متولد گردید در کودکی با پدر به تهران آمد و بقیه عمر خود را در این شهر گذراند))^(۳)

پروین ادبیات فارسی و عربی را نزد پدر آموخت . پروین از هشت سالگی شعر می گفت پدرش قطعه های زیبا و لطیفی از کتاب های خارجی را گرد آورده و به فارسی ترجمه می کرد و پروین رابه نظم آن ها تشویق می کرد و شعرهایش دارد مجله ی بهار که خود منتشر می کرد به چاپ می رسانید .

روین تحصیلات را با ورود به مدرسه آمریکایی دختران آغاز کرد او در این مدرسه با اندیشه های نوین غرب آشنا شد و به زبان انگلیسی تسلط یافت وی پس از پایان تحصیل بع مدت دو سال در همان مدرسه به تدریس پرداخت و بعدها چندی به عنوان کتابدار در کتابخانه دانشسرای عالی مشغول به کار شد))^(۴)

اوسرانجام ((در نیمه شب ۱۶ فروردین ۱۳۲۰ برابر ابتلا به بیماری حصبه در تهران درگذشت و بدین سان کارنامه زندگی بلند آواز ترین شاعر زن ایرانی در هم پیچیده شد))^(۵)

ویژگیهای اشعار پروین

شعر پروین از لحاظ فکرو معنی بسیار یخته و متین است گویی اندیشه گری توانا حاصل تأمل و تفکرات خود را در باره ای انسان و جنبه های گوناگون زندگی و نکات اخلاقی و اجتماعی به قلم آورده است^(۶)

شعر پروین اعتصامی همچون آئینه ای است که حکمت و فرهنگ ایران زمین را می نمایاند و سروده هایش مجموعه ای یکی پارچه با خصایص سبک شناختی هماهنگ و نماینده گونه ای تفکرات متجانس اند تنفس در فضای پرتب و تاب و حادثه خیر مشروطه همراه با تحولات

شورانگيز وپر حرارت آن سالها طبع حساس وانديشه لطيف شاعررا به سمت وسوی ديگر سوق داد اوبه جای بررسی مظاهر قدرت وجبرودرگيري با عاملان ستم وبيداد استعداد خارق العاده خودرا صرف بيان حال درد مندان و ستم کشيدگان وازپای افتا دگان کرد. شاعر ضمن شرح تيره روزی کساني که همواره در معرض دشوا ربهای روزمره زندگی هستند. انتقاد خودرا بريکتر زور مندان وچپاو لگران فرود آورد او هرگز بدان نمی انديشيد که حاکمان بيدادگر جامعه رازچه باور وانديشه مقام ومنزلت ظاهر قريب ويا موقعيت سياسی واجتماعی برخوردارند. شاعر شجاعانه واقعيتهای نابهنجار واوضاع نامطلوب جامعه خودرا می کاود و ((ديو ظلم)) و ((ديو فقر)) را بنياد ز شتياها می شمارد وبازيان مؤثر شعر، سلاح تمثيل و بهره گیری ازنماد واسطوره بازشتياها به پیکار برمی خيزد دراين رهگذر شاعر ((تنها به سر چشمه ستم می انديشد وقلب بيداد را نشان می گيرد))^(۷).

اسطوره های شهر پروين

مشکل بتوان تعريفی برای اسطوره پيدا کرد که درعين حال مقبول همه انديشمندان وفرخور فهم ودرک غير متخصصان نیز باشد. اسطوره واقعيت فرهنگی به غايت پیچده ای است که از دیدگاههای مختلف ومکمل يکديگر ممکن مورد بررسی وتفسير قرار گيرد. هرچند اسطوره در دیدگاههای مختلف تعاريف وتعايير متعدد دارد اما دريك کلام می توان آن را اينگو نه تعريف نمود.

((اسطوره عبارات است ازروايت يا جلوه ای نمادين دربارہ ايزدان ، فرشتگان موجودات فوق طبيعي وبه طور کلي جهان شناختی که يك قوم به منظور تفسير خود ازهستی به کار می بندد اسطوره سرگذ شتی راست ومقدس است که در زمانی ازلی رخ داده وبه گونه نمادين تخيلي ووهم انگيز می گویدکه چگونه چیزی پديده آمده هستی دارد يا ازميان خواهد رفت ودر نهايت اسطوره به شيوه ای تمثيلي کاو شکر هستی است))^(۸).

در وقع اسطوره ها ((واکنشی از ضعف های بشری در برابر درماندگی ناتوانی است واز تجسم احساساتي که انسانها هنگا می که اسطوره راتکرار می کنند آرامش می پابند وگاهی هم عقده ها ی خودرا با آن تسکين می دهد))^(۹).

ازميان شاعرانی که به بقای افسانه های کشور خود کمک می کنند شاعر ايراني پروين اعتصامي وقتی که مجموعه بزرگی ازافسانه هارا در اشعار خود بکاربرد بعد ازانیکه آنها را توسعه يافت وديدگا های فکری اود رآن به کاربرد به غنی سازی تجربه شاعرانه ودرخدمت

الأسطورة والرمز في اشعار پروين اعتصامي

دیدگاه فکری وارثی است واز آثار اسطوره ای انسانی در اشعارش پیدا شد (سیمرغ) که دارای ویژگی فراوانی است^(۱۰) و اولین ویژگیهای آن ((جهانی شدن و در فرم های نزدیک و متمایز و در عین حال با ابزار مشترك اعراب باستان متمایز و مشترك و در حال رشد است))^(۱۱).

لازم است به آن هشدار داده شود که ققنوس در افسانه های مردم با اسمهای مختلف درآمده. (عنقا) در نزد عرب و (سمندل) در نزد یهود و (بنو) در نزد مصریها و (فنیق) نزد آشوریها و (سیمرغ) نزد فارسیها با تغییرات جزئی بین اسطورهها از ملتی تا ملتی دیگر وجود دارد. پروین اعتصامی جزئی از اسطوره سیمرغ در اشعار خود بکار بردا و به سیمرغ از ناحیه حجمش و بزرگیش با حشره کوچک مقارنه کرد و به آن رسید که هر دوی آنها مقابل مرگ ناتوان و عاجز هستند . و بیشتر یه آن رسید که سیمرغ هنگام رسیدن مرگ ضعیف تر ناتوانتر است زیرا که خود رامی سوزاند قبل از رسیدن مرگش.

پروین اعتصامی در شعرش اسطوره ای سیمرغ را تمام نمی کند زیرا او اعتقاد به جا خیزی دوباره از خاکستری ندارد لذا اکتفا می کند فقط به این ضعف و ناتوانی

سیمرغ که هرگز به دام آید
در جای دیگر می گوید
در دام روزگار زیك دیگر

دردام زمانه کم از زیابست^(۱۲)
نتوان شناخت پشه و عنقارا^(۱۳)
و پروین در ادبیات شعری او گویای این است که انسان بهتر است روی به عالم جاودانی باشد دوری از عالم ناپودی.

واز رمز های اسطوره ای دیگر که در اشعار پروین ظاهر شد رمز غول پروین می گوید
منزل غولان زچه شد منزلت

گروه از ره ایشان جداست^(۱۴)
پروین انسان رابه حیطة و حذر دعوت می کند و جلو گیری از تاکتیهای فریبکارانه حاکمان او پروین رمز غیلان بکار برد ((در حالیکه بدترین انواع غول نامیده شده اند))^(۱۵).
پروین می گوید :

درنار جهل ازچه فکندیش این دل است
درپای دیواز نهادیش این سراسر است
زیس مدهوش افتادی تودر این ویرانه گیتی

به حیلت دیو برد این کنج های رایگانی را^(۱۶)
اوراغول نا میده اند زیرا که غول بصورت رنگاورنگ و بصورت های مختلف تغییر می کند و حاکم ظالم هنگامیکه که ثروتهای ملت و گنجهای مردم را سرقت می کند تروریست کردند.

غول ازجانو ران اسطوره ای است نماد ترس و بدی و نبرد است و همه ای اینها در حاکم ظالم پد یار شد و مثال او شراست که همیشه دنبال نابو دکردن نیکی است . با این همه به نیکی توانسته اند در نقش آفرینی های پروین هیمنه ای خود را به رخ کشند و خالق صحنه های خوف انگیز در میدان گاههای نبرد خیر و شر باشند این همه موجودات که مظهر درنده خویی و حشت و خون خواری اند در سروده های پروین برآدمی هجوم می آورند و در بسیاری موارد شاعر رنج ، گرسنگی ، هوای نفس ، غضب ، کینه ، نفرت و سایر صفات منفی آدم رابه آنها تشبیه کرده^(۱۷).

اساطیر قهرمانان

در اشعار پروین شخصیت‌های قهرمانی خارق العاده است که در تاریخ ایران است و با تاریخ اسطوره امتزاج پیدا کرد از بدو تولدش و از مهمترین این شخصیتها خارق العاده قهرمان تاریخ اسطوره ای (رستم) و از بزرگترین قهرمانان اسطوره ای فارسی از زمانی که در شکم مادرش بود حکایت‌های از ضخامت بدنش و او از بهلوی مادرش بیرون کردند و مثل زنان دیگر فرزندش رابه دنیا نیاورد^(۱۸).

((بزودی بلند قامت و قوی اندام گشت و قد رتی فوق بشری یافت اودرتنگناها به یاری پادشاهان چون کیقباد کیکاوس و کیخسرو می شتافت و هربار ملت ایران را از خطر حتمی می رهند))^(۱۹) این مرد باستانی جایگاه و مقام دردل فارسها جاگرفت و در شجاعتش و قهرمانیش در سرودن اشعار مبالغت می کردند طوری که خارق العاده ها رابه او نسبت کردند و پروین اعتصامی گویای این است که ملت ایران قوی ترین ملت جهان است و از میان آنها قهرمان اسطوره او رستم است

داستان کند این چرخ کهن هرچند نام جوینده تراز رستم دستانی^(۲۰).

و در جای دیگر میان اشعار وی بر قهرمانی رستم تأکید می کند و می گوید

فلك آن گونه به تا ورد دلیر آید که نه از زال اثر ماند و نه رستم^(۲۱).

شاعر با ذوق و ظرافتی خاص می کوشد تا قدرت شگفت انگیز رستم را دست مایه ای تأثیر سخنان پند آمیز خود به روح و جان مخاطب قرار دهد.

پروین در ابیاتی از باد رفتن شوکت دیرین ایران به دست اسکندر و به آتش کشیدن تخت جمشید اشک خونین از دیدگان جاری می سازد

دلیران گرفتند اقطار عالم به شمشیر هندی و تیغ یمانی

از آن نامداران و گردن فرازان نشانی نماند است جز بی نشانی

الاسطورة والرمز في اشعار پروين اعتصامي

ببین تاجه کرده گردون گردان به جمشید و طهمورث باستانی

گشوده دهان طاق کسری و گوید چه شد تاج و تخت انوشیروانی^(۲۲).

تخت جمشید حکایت کند ار پرسى که چه آمد به فرید ون و چه شد بدجم^(۲۳).

پروین این اعتقاد دارد که روز گار متسلط و حاکم وزورگو کننده بر تمام مردم و حتی آن کسانی که اعتقاد دارند بعضی مردم با لاتر از سطح انسان هستند

بر همین پا دشا جمشید ((با شیطانها درگیر شده و جنگها ی طولانی بینشان برپا شد و همیشه آنها را شکست می داد و بر همین توانست شیطانها را از انسان دور و متوقف کند و آنها را از شهرها راند گفته شده که آنها را ذلیل و خوار کرد و مجبورشان کرد به انجام کار های سخت که بعد از قدرت شان و طغیا نشان خار کردند))^(۲۴).

در اینجا تأکید می شود که فارسها بادشا هانشان و بهلوانان را به منزله فوق بشری بالابردند و به آنها اسم خدایان داده اند

از بر جسبته ترین پیا میران که در اشعار پروین اعتصامی حضوری اشکار است پیامبر سلیمان است او از قو تیرین و نیرومند ترین پاد شاهان بنی اسرائیل است . ((احاطه شده توسط عظمت و شایستگی براو تاج و تخت پاد شاه بزرگی است و قدرت خارق العاده ای دارد بر کنترل نیروهای طبیعی و آنها را تحت قدرت او قرار دهد حتی پرنندگان آسمانی تحت عمل قرار داد لذا به اعتقاد پروین اعتصامی او قادر است که احتیاجات و آرزوهای انسانی بلند پروازه را تحقیق کند))^(۲۵).

بنده فرمان خود کردن همه آفاق را دیو بستن قدرت دست سلیمان داشتن^(۲۶).

پروین رمز سلیمان در ساختار جهان دلخواه خود را دارد او مشتاق است که قوه ای خارق العاده ای بدست آورد و تمام چشم انداز های زیر تسلط خود قرار دهد و شیطانها را زندان کند که از تمام شیطانهای زمین خلاص شود و همه این چیزها فقط بخاطر رسیدن به اهدافی که دنبال روی خود داشت.

دنیای که پروین به آن آرزو دارد دنیای که به سطح مدینه فاضله برست دنیای که عدالت در آن برپا باشد.

پروین اعتصامی کارکرد دیگری از قصه سلیمان به کار می برد و او گفتگوی با مورچه اما بدون اینکه اشاره کند به این موضوع بصورت اشکار .

ولی وقتی که حرف از مورچه به میان می آورد زود در ذهن خواننده سخن او با سلیمان یا د می شود.

وبرهمن پروین بصورت غیر مباشر به نا امنی که در دوران او بود و به ظلم و فساد پا د شا هان اشاره می کند و وحشیگری آنها را در مقابل مراقبت پیامبر سلیمان و سربا زانش از مورچه.

به تخت و تاج سلیمان چه کار مورچه را بس است ایمنی کشور سلیمانی^(۲۷).

پروین اعتصامی از شاعرانی متعهد به وحدت مذاهب ارتباط شدیدی دارد برهمن مسیح برای او رمز صلح و عشق و وفاداری در اشعار او پدیدار است همانطور که می گوید.

پاکي گزين که راستی ویاکی بر چرخ بر فراشت مسیحارا^(۲۸).

و از شخصیت‌های دینی دیگری که ابعاد اسطوره ای گرفت قصه ابراهیم و انداختن او در آتش پروین این اتفاق را در اشعارش ذکر کرد و گفت.

همچو عیسی بی پدر و پال برگردون شدن

همچو ابراهیم در آتش گلستان داشتن^(۲۹).

در این داستان تبدیل آتش هنگام پرتاب کردن ابراهیم به گلستان ابعاد اسطوره ای بدست می آورد زیرا قوانین طبیعت را شکست داد با آنکه این اتفاق یک اتفاق مذهبی به شمار می آید و مسلماً نان به آن اعتقاد دارند و آنرا بر می کنند.

نمادین پروین از روش به کار کرد این داستان در اشعارش این است که نباید در برابر ظلم و استبداد تسلیم شد و با ظلم مبارزه کرد زیرا که او به قدرت نامرئی پرور دگار ایمان دارد.

و از رمز های مذهبی دیگری که در اشعار پروین معلوم است داستان کشتن هاییل بردست برادرش قایل و پروین از رمز طاووس و زاغ جا یگزین کرد در برابر هاییل و قایل . زیرا که او گناه رازش و بی گناهی زیبا به شمار می آورد.

طاووس راجه جرم اگر زاغ زشت روست

این رمزها به دفتر مستوفی قضاست^(۳۰).

روشن است که پروین با داستان فرزندان آدم به این رسید که آنرا بصورت فلسفی کار کرده بصورت مذهبی زیرا که ((تحقیق رؤیا های فیلسوفان قدیم این است که روزی بشریت جایگزین کنند علم زیبایی بجای علم اخلاق))^(۳۱).

زاغ سپهر گوهر پاک پسی وجود

بنهفت زیر خاک و ندانست گوهر است

پروین قربانی بی گناه به جوهر پاک نمادین می کند و جهل که به دیده ای اوزشتی است را به زاغ نسبت می کند .

الاسطورة والرمز في اشعار پروين اعتصامي

لذا بهتر است مذاهب دنیا را مورد مسخره قرارند هم بخاطر خرافات واسطوره های که در آن ایجاد کردند باید دل پت درونمان را بشکنیم که نمادین می شود در این اشعار پروین به پرستش فانتزی و هوای درونمان مطیعی تام و قدسیت گذاشتن بر او.

(نتیجه گیری)

از آنچه گذشت دریا فتمیم که اسطوره با امکانات فنی و داده های گسترده قادر است توانایی تعبیری نا محدود به شعر ببخشد.

اسطوره تصویر نمادین پدید های طبیعت به زبانی محسوس و قابل رؤیت است اسطوره در شعر پروین به شاعر پاری رسانده تاروشهای خویش را تنوع دهد و به آثار خویش رنگی داستانی و نمایشی بخشد گویی شاعر در پی یافتن ابزاری جدید بوده تا افکار و اندیشه های خود را در آن قالب تبیین کنند. از آنجاکه پادشاهان و پهلوانان و قهرمانان نامدار اسطوره ای از خصلتهای ممتازی چون قدرت، ایثار، وفاداری، عشق، چالاکي برخوردارند مورد توجه شاعر قرار گرفته اند پروین با بهره داری از اساطیر کوشیده است تا شخصیتها رابه کار گیرد و سر انجام پیام سراینده خود را غیر مستقیم به مخاطب منتقل سازد.

الهوامش

- (۱) حکیم بانوی شعر، دکتور رحیم جاووش اکبر، ص ۱۶
- (۲) در حریم شاعران زندگی و شعر شاعران از گذشته تا امروز مؤلف غلامعلی کرابی وزهرا سادات حسینی، ص ۲۸۶.
- (۳) جون سبوی تشنه دکتور محمد جعفر یا حقی، ص ۱۶۲.
- (۴) معجزه ای پروین نقد و تحلیل و گزیده ای اشعار پروین اعتصامی، مجید قد میاری، ص ۱۸.
- (۵) مشاهیر ادب معاصر ایران، ص ۱۳۵، ص ۱۴۷.
- (۶) حیثمه روشن دکتور غلامحسین یوسفی، ص ۴۱۴.
- (۷) چند کلمه درباره ای پروین اعتصامی، جلال متینی، ص ۴۰۷.
- (۸) اسطوره بیان نمادین، سماعیل بور، ص ۱۳.
- (۹) اسطوره در تاریخ در اسطوره، علیرضا کوردی، ص ۶۷.
- (۱۰) الاتجاهات الشعرية عند نازك الملائكة وبروين اعتصامي، د. زینب فاضل عباس، ترجمة الباحث
- (۱۱) سفر العنقاء - حفریه ثقافية في الاسطورة د. نذیر النحطمة، ترجمة الباحث.
- (۱۲) دیوان پروین اعتصامی مقدمة ملك الشعرای بهار، ص ۷۸.
- (۱۳) همان، ص ۵۹.
- (۱۴) همان، ص ۷۲.
- (۱۵) الأسطورة عند العرب والجاهلية د. حسین الحاج حسن، ص ۹۵.
- (۱۶) دیوان پروین اعتصامی، مقدمه ملك الشعرای بهار، ص ۶۲.
- (۱۷) الدراسات الادبية در فنك ایرانی و عربی و تأثیراتها بر یکدیگر، دانشگاه لبنان، د. عزت ملا ابراهیم، ص ۲۲۳.
- (۱۸) الاسطورة بين العرب والفرس، حسین مجیب المصري، ص ۱۰۴.
- (۱۹) کامی در اساطیر، محمد رضا درویش، ص ۲۱۳، ص ۲۱۴.
- (۲۰) دیوان پروین اعتصامی، مقدمة ملك الشعرای بهار، ص ۱۵۵.

(٢١) همان ، ص ١٢٧ .

(٢٢) همان ، ص ١٦٣ .

(٢٣) همان ، ص ١٠٧ .

(٢٤) الأسطورة بين العرب والفرس، ص ٩٩ .

(٢٥) الدراسات الأدبية في الثقافتين العربية والفارسية وتفاعلهما ، د. عزت ملا ابراهيمي ، ص ٢٢٢

(٢٦) ديوان پروين اعتصامي ، مقدمة ملك الشعراى بهار، ص ١٧٠ .

(٢٧) همان ، ص ٢٧٣

(٢٨) همان ، ص ٥٨ .

(٢٩) همان ، ص ٢٣٧ .

(٣٠) همان ، ص ٣٣٤ .

(٣١) الماركسية وعلم الجمال، روجيه غارودى، ص ٤٠ .

قائمة المصادر والمراجع:

١- الاتجاهات الشعرية عند نازك الملائكة و پروين اعتصامي دراسة مقارنة، د. زينب فاضل عباس ، بغداد ، دار المصادر ، ٢٠١٨ .

٢- الاسطورة بين العرب والفرس، حسين مجيب المصري، دار الثقافة للنشر ، القاهرة ، ط ١ ، ٢٠٠٠ م .

٣- اسطوره بيان نمادين ابو القاسم سمايل بور، انتشارات توس تهران ١٣٦٢ .

٤- اسطوره در تاريخ در اسطوره، علي رضاكودزى

٥- الأسطورة عند العرب والجاهلية د. حسين الحاج حسن، المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع ، بيروت، ط ١، ١٩٨٨ م .

٦- جون سبوى تشنه دكتور محمد جعفر يا حقي، تهران چاپ ١٣٧٦ .

٧- چند كلمه درباره اي پروين اعتصامي ، جلال متيني ، مجله ايران شناسي، كاليفرنيا

٨- حكيم بانوي شعر زندكى وشعر پروين ، دكتور رحيم اووش اكبر چاپ رهنما ، تهران ، چاپ سوم ١٣٨٧ ش .

٩- حيشمه روشن ديدارى باشا عران، دكتور غلامحسين يوسفى ، انتشارات علمى، تهران چاپ دازدهم ١٣٨٨ ش .

١٠- در حريم شاعران زندكى وشعر شاعران از كذشته تا امروز مؤلف غلامعلى كرايى وزهرا سادات حسيني، كتابخانه دانشكاهى قم ، چاپ اول ، ١٣٩١ ش .

١١- الدراسات الأدبية في الثقافتين العربية والفارسية وتفاعلهما ، د. عزت ملا ابراهيمي ، الجامعة اللبنانية، قسم اللغة الفارسية وآدابها، مؤسسة الفلاح للنشر والتوزيع، بيروت ، د. ط، ٢٠٠٩ .

١٢- ديوان پروين اعتصامي مقدمة ملك الشعراى بهار، د. عبد الرضا مدرس زاده ، قم، اسانكده ، ١٣٨٨ ش .

١٣- سفر العنقاء - حفرية ثقافية في الاسطورة د. نذير العظمة، منشورات وزارة الثقافة ، سوريا ، دمشق، د. ط، ١٩٩٦ .

١٤- كامى در اساطير ، محمد رضا درويش، انتشارات بابل، تهران ١٣٥٥ .

١٥- الماركسية وعلم الجمال، روجيه غارودى ، ترجمة جورج طرابشي ، دار الطليعة للطباعة والنشر، ط ١ ، بيروت ، ١٩٧٥ .

١٦- مشاهير ادب معاصر

١٧- معجزه اي پروين نقد وتحليل وگزيده اي اشعار پروين اعتصامي ، مجيد قد ميارى ، انتشارات سخن ، تهران چاپ دوم ، ١٣٧٨ ش .

List of sources and references:

1- The poetic trends of Nazik al-Malaika and Perwen Iitami, a comparative study, d. Zainab Fadel Abbas, Baghdad, House of Resources, 2018.

2- The Legend between Arabs and Persians, Hussein Mujib Al-Masry, House of Culture for Publishing, Cairo, 1st Edition, 2000 AD.

- 3- The myth of the symbolic expression of Abu Al-Qasim Samael Bor, Toos Publications, Tehran, 1983.
- 4- Myth in history In myth, Ali Reza Kudzi.
- 5- The myth among the Arabs and ignorance d. Hussein Hajj Hassan, University Foundation for Studies, Publishing and Distribution, Beirut, 1st Edition, 1988 AD.
- 6- Jun Sabavi thirsty Dr. Mohammad Jafar or Haghi, Tehran Chab 1997.
- 7- A few words about Parvin Etesami, Jalal Matini, Journal of Iranian Studies, California.
- 8- Hakim, Lady of Zandaki Poetry and Parvin Poetry, Dr. Rahim Ovosh Akbar Chab Rahnama, Tehran, Third Job, 2008.
- 9- Hishmeh Roshan Didari Basha Oran, Dr. Gola Mohsen Yousefi, Scientific Publications, Tehran, 12th Job, 2009.
- 10- In the privacy of living poets and the poetry of poets from the past to the present Author of Ghala Moali Karya and Zahra Sadat Hosseini, Qom University Library, first edition, 2012.
- 11- Literary studies in the Arab and Persian cultures and their interaction, Dr. Izzat Mulla Ibrahim, Lebanese University, Department of Persian Language and Literature, Al-Falah Foundation for Publishing and Distribution, Beirut, Dr. I, 2009.
- 12- Author Parvin Etesami Introduction to the King of Spring Poets, d. Abdolreza Modarreszadeh, Qom, Asankadeh, 2009.
- 13- The Book of the Phoenix - a cultural fossil in the legend, d. A harbinger of greatness, publications of the Ministry of Culture, Syria, Damascus, d. I, 1996.
- 14- Kami in Mythology, Mohammad Reza Darvish, Babak Publications, Tehran, 1976.
- 15- Marxism and Aesthetics, Roger Garaudi, translated by Georges Tarabchi, Dar Al Talea for Printing and Publishing, 1st Edition, Beirut, 1975.
- 16- Famous contemporary literature.
- 17- A miracle of Parvin, critique and analysis of selected poems of Parvin Etesami, Majid Ghadmiari, Sokhan Publications, Tehran, second job, 1999.

